

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vrčajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži ~~znan~~ka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Zakasnele konstatacije.

Slovenska politika pokaže vedno bolj stereotipna. Voliven boj zlasti jasno to dokazuje. Če so na primer klerikalci v vladi, potem govore liberalci o davčni neenakosti in izmozgani Sloveniji, če pa pridejo liberalci na vlado, pa klerikalci ponavljajo to staro melodijo. Tako smo tudi pred dnevi čitali ogorčen članek bivšega ministra proti davčni neenakosti, kakor smo svoje dni čitali ogorčen članek istega gospoda, da ni mogoče davčne neenakosti čez noč odpraviti.

Čeprav je res, da davčna neenakost obstoji in da bi morala biti prva skrb vsake slovenske politične stranke, da jo odpravi, so pa vendar vse te konstatacije že davno zakasnele in so danes čisto odveč. Kajti v Sloveniji sploh ni treba o teh neenakostih govoriti, ker sploh ni nobenega Slovenca, ki ne bi vedel za njih obstoj. Slovence zanima danes samo to, kako bi bilo mogoče to neenakost odpraviti in samo v tem pogledu bi bila zgovornost strankarskih voditeljev potrebna. Seveda se pa ta zgovornost ne bi smela omejevati na prazne obljube, temveč na dejanja, ki bi vsemu narodu govorila, da se davčna neenakost polagoma odpravlja in da je tu utemeljeno upanje, da bo v doglednem času sploh popolnoma izginila.

Ravno tako je s tožbami o slabi upravi, o premali vnemi centralne vlade za prečanske in osebno za slovenske kraje. Vse te stvari že davno ve vsak slovenski pastir in zato mislimo, da njih konstatacija ni več stvar vodilnih slovenskih politikov. Vse te stvari spadajo že davno v slovenski program, ki bi moral enako že davno biti katekizem za vse slovenske politike. Vse te konstatacije so zakasnele in danes je aktualno edino to, kako vse te napake odpraviti.

V tem oziru bi moral iže davno slovenski politiki doseči nekak sporazum, da ne bi mogla sprememba v vladi niti najmanj zavirati uvajanje izenačenja. In če bi bila tu katera stranka, ki bi se v tem oziru pregrešila, šele potem bi bila konstatacija tega greha na mestu.

Vse to zvonjenje po toči je posledica one stare slovenske navade, da smo glasni in junaški doma, v Beogradu pa skoraj ravno tako ponižni, ko svoje dni na Dunaju. Sprijaznimo se skoraj s krivico, samo če smo mogli biti doma pošteno ogorčeni. To dokazuje tudi vsa naša narodna obramba. Če je nasilje fašistov veliko, potem po Ljubljani glasno kričimo, toda s kričanjem je tudi vsa naša aktivnost končana.

Skratka: ne poznamo še aktivne nacionalne politike, temveč samo pasivno. Na vse udarce reagiramo le z večjim ali manjšim kričanjem, mesto da bi reagirali z dejanji. Zato tudi ne poznamo nobene efektne samopomoči. Zato po vsej priliki tudi še dolgo ne bomo razumeli, da se ni mogoče braniti proti davčni neenakosti samo v skupščini, temveč tudi na druge načine. Če pa je davčna neenakost za naše vodilne politike samo strankarsko geslo, potem se seveda proti njej sploh ni mogoče boriti. Kajti v tem slučaju mora pomeniti uspeh ene stranke neuspeh za drugo, a dejansko bi moral biti uspeh vsake stranke za zmanjšanje davčne neenakosti uspeh vsega naroda. So namreč stvari, ki se jih strankarska agitacija niti lotiti ne bi smela, ker samo stvari, ki imajo viden znak, da so stvari vsega naroda, imajo siguren uspeh. Davčna neenakost pa bi morala biti taka vsenarodna zahteva.

Zakasnele konstatacije so samo za pravljanje narodne energije in časa in poleg tega zelo slabo sredstvo za mandatni lov. Na vse zadnje je namreč vsaka

Fašistovski list o južnoslovanskem imperiju.

Trst, 26. avg. »Popolo di Trieste« se v dopisu iz Zagreba pod naslovom »Jugoslovansko carstvo« bavi z možnostjo ustvaritve jugoslovanskega imperija na Balkanu. Ta članek temelji na izjavah dr. Korošca in na članku bolgarskega službenega lista »Mir«. Po tem načrtu bi slopile v balkansko federacijo Srbija, Bolgarija, Slovenija, Hrvatska s Slavonijo, Bosna in Hercegovina, Dalmacija, Crna gora in Makedonija. Vsaka od teh bi bila zase neodvisna država. Centralna vlada bi opravljala samo skupne posle. Vojska, finance, pošta in zunanje zadeve bi se vodile v področju centralne vlade. »Popolo di Trieste« piše, da se v zadnjem času v Bolgariji res izvaja živahna agitacija za ustvaritev balkanske konfederacije, ki bi ji stala na čelu kralj Aleksander in kralj Boris, tako da bi se vsaka tri leta menjal vrhovni šef. Skupni parlament bi zasedal zaporedoma enkrat v Beogradu, enkrat v Sofiji. Baje so že v teku tudi priprave za jezično ujedinjenje vseh južnih Slovanov. Neka komisija vseučiliških profesorjev preiskuje srbski, hrvaški, bolgarski in slovenski jezik, da bi ustvarila nov knjižni jezik za vse Jugoslovane.

SLUŽBEN DEMANTI MÜNCHENSKEGA SESTANKA.

Beograd, 26. avg. Glede na vesti o sestanku med bolgarskim kraljem Borisom in našim kraljem Aleksandrom je pomočnik zunanjega ministra pred nekaj dnevi izdal službeno sporočilo, da so te vesti neresnične. Toda vesti so se navzlic temu še dalje razširjale. Zato je predsednik vlade dal včeraj telefonsko odredbo, da se to dementira. Sinoči ob pol 9. je bila iz predsedstva vlade izdana naslednja objava: Gospod predsednik vlade odločno dementira vse vesti, ki so se razširile po naših in tujih listih o sestanku Nj. Vel. kralja s kraljem Borisom, ker so te vesti popolnoma izmišljene.

KOROŠEC IN MARINKOVIČ V BEOGRADU.

Beograd, 26. avg. Sinoči je dopotoval v Beograd Ljuba Davidović. Davidović ni priredil vseh napovedanih shodov, ker je bil že utrujen. Zato je v nekaterih krajih imel samo sestanke s svojimi prijatelji, katere je obvestil o političnem položaju. — Za danes pričakujejo povratek dr. Voje Marinkovića v Beograd, včeraj pa je prišel v Beograd dr. Korošec.

Beograd, 26. avg. Zunanji minister dr. Voja Marinković se je nocoj ponoči povrnil iz notranosti države, kjer je bil več dni na agitacijskem potovanju.

VUKIČEVIČ SE SE NI VRNIL V BEOGRAD.

Beograd, 26. avg. Predsednik vlade Velja Vukičević se do včeraj še ni vrnil v Beograd, čeprav je bilo javljeno, da pohtuje proti Beogradu. Tudi na njegovem domu niso nič vedeli povedali, kdaj se predsednik vlade vrne.

RADIČEV POZIV VUKIČEVIČU.

Beograd, 26. avg. Štefan Radić je v »Narodnem valu« pozval Veljo Vukičevića, da v treh dneh doprineše dokaz o zvezah HSS z makedonstvujušci, ker trdi, da ima te dokaze v svojih

stranka nekaj pripomogla, da smo prišli do davčne neenakosti in zato bi bilo samo v redu, če bi tudi vsaka nekaj storila, da jo bomo rešili.

To jugoslovansko carstvo bi imelo 18 milijonov prebivalcev. Kesneje bi se anektiralo tudi ozemlje med Marico in Solunom, ki je sedaj v grških rokah. Razen tega bi šlo tudi za Dobružo, ki je sedaj romunska. Tako bi jugoslovansko carstvo kesneje imelo 20 milijonov ljudi, kar bi bilo toliko kot polovica Italije ali nekaj več kot Rumunija. Politična orientacija bi se ravnala po zemljepisnem položaju, tako da bi bilo onemogočeno osnovanje kakšnega protijugoslovanskega bloka.

»Popolo di Trieste« pa ne veruje, da bi Jugoslovenom mogli ti načrti uspeli, ker bi se brez dvoma takoj ustanovil močan blok, v katerega bi šle Italija, Madjarska, Rumunija in Grška. Jugoslovanska konfederacija bi morala zato vzdrževati močno vojsko in vojno mornarico. Administrativni in politični aparat bi nove državne tvorbe, ki bi imela dva dvora in več parlamentov, bi bil predrag. Slovanski korupcionizem bi našel pripravna tla, da se še bolj razvije. Razen tega bi nastala notranja trenja in tekmovanja, ki bi bila prirodna posledica politične združitve vseh jugoslovanskih plemen.

rokah. Ta Radićeva izjava je izzvala najrazličnejše komentarje v političnih krogih. Ti krogi smatrajo Vukičevićevo izjavo, da ima dokaze proti HSS za navadno volilno grožnjo proti radićevcem in da Vukičević v resnici nima nobenih dokazov. Zato politični krogi mislijo, da Vukičević na Radićev poziv sploh ne bo odgovoril. Vendar se pričakuje povratek Vukičevića z velikim zanimanjem, ker se smatra, da Vukičević mora odgovoriti na ta poziv.

MINISTRI SE NE UDELEŽE SEJE FIN. ODBORA.

Beograd, 26. avg. V Beograd je dopotovalo več članov finančnega odbora, da se udeležijo današnje seje tega odbora, ki se prične ob 9. dopoldne. Čeprav so bili vsi ministri, o katerih zadevah bi imel finančni odbor razpravljati, pozvani na sejo finančnega odbora že tisti dan, ko je bila ta seja napovedana, je vendar predsedstvo finančnega odbora te ministre še enkrat pozvalo, da se seje gotovo udeležijo. V političnih krogih so pa prepričani, da niti predsednik vlade Vukičević niti drugi ministri ne pridejo na sejo. Zato bo postavljeno na dnevni red vprašanje, ali naj se sploh razpravlja o tistih predmetih, ki so pred finančnim odborom ali ne. Najbrž se bo postopalo po že sprejeti odločitvi finančnega odbora, da se vsi ti predmeti odstavijo z dnevnega reda in da se razpravlja o onih ukrepih, ki bi najuspešneje pomagali ljudstvu v današnji težki gospodarski krizi.

PONESREČEN ATENTAT NA NASTASA PETROVIČA.

Beograd, 26. avg. Včeraj se je iz Svilanjskega z bliskovito brzino razširila vest, da je bil izvršen atentat na avtomobil Nastasa Petrovića. Kesneje se je ugotovilo, da so streljali le na avtomobil Cirića, sreskega kandidata na listi Nastasa Petrovića. Nastas Petrović pa je bil ob tistem času na potu iz Jagodine. Napadalci so mislili, da je v napadenem avtomobilu Nastas Petrović. Začeli so streljati najprej z lovskeimi puškami, potem pa je bil odprt ogenj iz vojaških pušk, tako da se je avto moral vrniti in se po ovinku odpeljati v Bagrdan, kjer se je Cirić sestal z Nastasom Petrovićem. Odondod sta oba nadaljevala pot v Vojsko, kjer je bil napovedan shod.

Oster nastop Davidovića proti Vukičeviću.

Beograd, 26. avg. Ljuba Davidović je na svojih shodih in sestankih, ki jih je imel včeraj in predvčerajšnjim, v svojih govorih znova nastopal proti Velji Vukičeviću in naglašal, da je Demokratska zajednica samo zato stopila v Vukičevićevo vlado, da bi omogočila svobodne volitve. Politični krogi so z veliko senzacijo sprejeli Davidovićevo izjavo, da bo g. Velja Vukičević »odpihnen«. Čimbolj se približujejo dnevi volitev, tem bolj gresta Davidović in Vukičević narazen. Po mnenju opozicijskih krogov bo akcija, ki jo vodita Trifković in Pribičević, znatno omajala položaj Velje Vukičevića. Zato ti krogi upajo, da ne bo Vukičević po 11. septembru ostal na čelu vlade.

REDUKCIJA PRORAČUNA.

Beograd, 26. avg. Finančni minister je vrnil vsem ministrstvom predloge proračuna za l. 1928-1929, kolikor ti presega letošnji proračun. Zato so v vseh ministrstvih takoj začeli z delom na znižanju proračuna. To delo mora biti do konca tega meseca gotovo.

ZAKON O ŽELEZNIČARJIH — NEIZVEDLJIV.

Beograd, 26. avg. Ker se je v praksi pokazalo, da so razne odredbe veljavnega zakona o državnem prometnem osebju neizvedljive, je bilo sklenjeno, da se zakon revidira. Glede na to se je v prometnem ministrstvu včeraj sestavila posebna komisija.

PRIPRAVE ZA LETALSKO TEKMO.

Beograd, 26. avg. Dosedaj je prispej na veliko letalsko tekmo samo en češkoslovaški aparat s podpornočnikom Novakom. Kakor se je izvedelo, se drugi aparat nahaja v Novem Sadu v po pravilu. Tretje letalo se je neznano kje spustilo na tla; prav tako se ne ve, kje je četrto letalo. Peti aparat pa je ostal sploh v Pragi, ker je imel že takoj pri dvigu majhen defekt.

Včeraj so naši in poljski letalci izvršili poskusne plete v višino in sicer v prisotnosti poveljnikov našega in poljskega letalstva. G. Bajdak, ki je znan od poleta v Indijo, se je dvignil v višino 4000 metrov v 26 minutah, druga letala so potrebovala za to 28 minut. Ti poskusi so se vršili zato, ker bodo letalci ob poletu preko Češkoslovaške in Poljske morali leteti čez precej visoke gore. — Včeraj ob 9. je priletel iz Skoplja na aeroplanu Jarošnik, ki se bo izven konkurence udeležil tekme za kraljev pokal.

MAKEDONSTVUJUŠCI ZA ITALIJO.

Rim, 26. avg. »Tribuna« piše, da so se na kongresu makedonske omladine v Sofiji povdarjale prijateljske zveze med Bolgarijo in Italijo. Naglašala se je potreba sodelovanja. Makedonci so na tem kongresu burno vzklikali apostolom italijanskega ujedinjenja. Kongres se je končal z resolucijo, v kateri se pozdravlja italijanski narod in se sklone sprožiti mednarodno anketo o srbski akciji v Makedoniji.

VESTI IZ RUSIJE.

Berlin, 26. avg. Po vestih iz Moskve je sovjetski tribunal v Žitomiru obsodil na smrt 11 kmetov, ki so napadli železniško postajo in ubili postajnega načelnika.

Berlin, 26. avg. V Beli Rusiji so nastali resni nemiri, ki so se razširili tudi na provinco Tula, kjer je bil ubit predsednik sovjeta.

Razkol v SDS.

DR. DINKO PUC ODSTOPIL KOT POSLEVODECI PODPREDESEDNIK SDS ZA LJUBLJANSKO OBLAST. — NOV PODPREDESEDNIK: G. ADOLF RIBNIKAR. — DIKTATURA KLIKE IN ODPOR PROTI NJEJ.

Včeraj je »Jutro« iznenadilo svoje pristaše s sledečo novico v »Domačih vesteh«:

»Na včerajšnji seji predsedništva oblasne organizacije SDS v Ljubljani je predlagal doseganje poslevoedeči podpredsednik dr. Dinko Puc, da se na to mesto izvoli član predsedstva g. Adolf Ribnikar. Gospod Ribnikar je bil soglasno izvoljen za poslevoedečega podpredsednika stranke.«

Mnogo ljudi je to notico prezrlo, a to njene zanimivosti prav nič ne zmanjšuje. Zanimiva je ta notica zato, ker potrjuje v polnem obsegu to, kar spoznava v Ljubljani že vsako politično določeno, da se je namreč začelo v vrstah ljubljanskih, doslej še SDS zvestih naprednjakov pojavljati tako silno nezadovoljstvo z delovanjem znane v SDS žalibog še vedno neomejene vladajoče in odločujoče klike in do tako velikega odpora proti klikarski diktaturi, da preti resna nevarnost razkola.

Definitivni razkol, ki pa je pravzaprav že tukaj, bi gospodujoča klika rada zakrila z novimi nasilji nad lastnimi pristaši. Vse v imenu in pod krinko »strankarske discipline«, seveda. In ta »strankarska disciplina« je zahtevala, da je moral dr. Dinko Puc odločiti mesto poslevoedečega podpredsednika stranke in se umakniti solastniku »Jutra« g. Adolfu Ribnikarju.

Imenitna pa je stilizacija »Jutrovec« notice, kjer pravi, da je g. dr. Dinko Puc sam predlagal za svojega naslednika g. Adolfa Ribnikarja. Ta stilizacija naj bi menda po mnenju onega, ki jo je diktiral, izzvala vtis v javnosti, da v stranki ni nobenega nesoglasja. Toda z dostavkom, da je g. dr. Dinko Puc sam predlagal za svojega naslednika g. Ribnikarja, je stilizator notice priznal samo to, da je dr. Puc eden naših najboljših političnih satirikov...

Pravijo, da ima na svetu vsaka stvar svoj vzrok. Tudi izprememba v predsedništvu ljubljanske SDS ga ima, ker ga mora imeti. Vzrok pa je želja znane klike po neomejeni diktaturi v stranki. Kaj stranka, kaj posredno delo za stranko, kaj materijalne žrtve posameznikov, vse to nič ne velja in nič ne zaleže. Za znano kliko je stranka samo lestvica, po kateri naj leze klika vedno višje in višje, a hrtbi tudi najbolj poštvalnih strankinih delavcev morajo ostati vpognjeni in ukrivljeni. Kdo niti slep in brezpoznojni pristaš klike, ta ne sme kviku, pa naj je še tako dober javni delavec. Le pogledimo slučaj g. Josipa Turka. Delal je leta in leta neumorno, žrtvoval za stranko vse svoje imetje in tudi največji njegov nasprotnik mu menda ne bo očitil, da ne bi bil mož na

svojem mestu. Toda eno nevarno ljubljansko lastnost ima, da se ne da komandirati tam, kjer spozna, da ima on prav. Posledica je bila, da je neizprosnost diktatorske klike pri zadnjih občinskih volitvah tega moža odrinila v kot, čeprav pozna Ljubljano in njene gospodarske potrebe bolje kakor pozna nekdo južno sasje.

Proti tej diktaturi znane klike pa se je ravno zaradi slučaja g. Turka začel dvigati zlasti v vrstah ljubljanske organizacije SDS vedno večji odpor. Odpor proti diktaturi pa tudi kliki ni ostal neznan in zato je sklenila odpor v kati zadušiti, nazori z nasiljem proti lastnim pristašem. Ljubljanski kandidat SDS za narodno skupščino ni bil postavljen po volji ogromne večine ljubljanskih naprednjakov, ampak pod neznošnim pritiskom klike. To vedo danes vsi napredni ljudje v Ljubljani in to je tudi vzrok, da danes v Ljubljani za kandidata SDS prav nobene agitacije ni in je tudi ne bo, kar pa jo bo, bo tako klaverna in žalostna, da bi bilo bolje, če bi je ne bilo! Sedaj, ko gre za delo in za žrtve, naj klika pokaže, kaj zna! Drugi so že dokazali.

Nikogar naj ne moti okolnost, da je SDS v Ljubljani še vedno to, kar je bila, češ saj je g. dr. Puc vendarle še nosilec liste SDS za ljubljanske občinske volitve. To je sicer res, ampak ravno tako je res, da nosilstva liste gospodujoča klika ni milostno prepustila g. dr. Pucu v priznanje njegovih sposobnosti ali zaslug in tudi ne iz golega spoštovanja do njegove osebe, ampak zato, da bi preke njega zlezal na politično površje g. Adolfa Ribnikarja.

Ker pa dr. Puc jako dobro pozna Ljubljano in Ljubljance in torej tudi razmerje med Ljubljanci in g. Ribnikarjem, je jasno, da se ni mogel posebno ogrevati za vlogo politične »pruke« za g. Ribnikarja in tako je prišlo na jako živahni seji do tega, da je dr. Puc sam po poročilu »Jutra« z izredno fino satiro predlagal g. Ribnikarja ne samo za prvega za seboj na ljubljanski občinski kandidatski listi SDS, ampak celo za poslevoedečega podpredsednika SDS v celi ljubljanski oblasti.

Toliko srčne zabave kakor včeraj pa dr. Puc Ljubljancem še ni zlepa pripravil. V lokalih, kjer se shajajo znani naprednjaki, so kar stropi pokali od smeha.

Tak je položaj v današnji ljubljanski SDS po zaslugi klikarske diktature in kakor vse kaže, bo enak položaj ustvarila klika tudi v ljubljanski oblasti in še v mariborski za nameček. To nam garantira novi gospod poslevoedeči.

Naprednjak.

Zapisega celjskega župana dr. Goričana.

Dr. Farčnik je otvoril danes ob 6. uri zvečer sejo, katere so se udeležili vsi odborniki razen 10 samostojnih demokratov, ki so korporativno izostali. Pozdravil je navzočega velikega župana mariborske oblasti dr. Schaubacha. Veliki župan dr. Schaubach prevzame nato besedo in prečita besedilo prisage. Za tem položi novozvoljeni župan dr. Goričan prisego. Po izvršeni zapisigi čestita veliki župan novozapriseženemu županu dr. Goričanu s sledečim nagovorom:

»Pozivam Vas na delo, ker občinski svet ni izorišče za izvajanje strankarske politike, temveč za reševanje gospodarskih vprašanj. Prosim Vas, da v interesu skupnosti složno delate! Župan je izvrševalec volje občinskega odbora. On je ne samo eksponent ene stranke, temveč izvrševalec volje vseh. Z današnjim dnevom prevzame občina tudi posle I. stopnje državne uprave. Prosim za nepristransko postopanje napram vsem strankam. Vaše težnje bom podpiral, kar naj bo v prid našim volilec in Vam vsem. Bog Vas ščiti!«

Po teh besedah je zasedel dr. Goričan župansko mesto ter nato zaprisegel podžupana. Po končani zapisigi podžupana je razvil novozapriseženi župan dr. Goričan.

NOVI KOMUNALNI PROGRAM MESTA CELJE.

G. župan je govoril:

Po polletnem presledku ima mestna občina celjska zopet redno upravo. Novi občinski svet je izvoljen na podlagi čistega proporca in ima nekoliko drugo lice kakor je bilo to v prejšnjem občinskem svetu. Sedanji občinski svet ne bo imel lahke naloge. Je cela vrsta nujnih gospodarskih, socialnih in kulturnih vprašanj, ki jih bo treba rešiti. Omenim samo glavna komunalna vprašanja, s katerimi se bo moral občinski svet temeljito baviti.

Eno najvažnejših vprašanj komunalne politike mesta Celje je

regulacija Savinje in njenih pritokov. Vem, je znano, da imamo v Celju že pri manjših nalihih poplave. Poplave v letu 1925 in 1926 so napravile v Celju in okolici ogromno škodo, ki gre na milijone dinarjev. Regulacija Savinje je že staro vprašanje, s katerim se je bavil že bivši štajerski deželni odbor in je deželni stavbeni urad napravil že v letu 1906 načrte, ki so se dogotovili leta 1911. Tudi pri srezkem poglavarstvu v Celju se je ustanovila leta 1926 komisija in v juniju 1926 se je vršila tudi že anketa za rešitev tega vprašanja. Regulacija Savinje spada sedaj v delokrog mariborske oblasne skupščine. Ker pa je mestna občina celjska nujno interesirana na hitri rešitvi tega vprašanja, bo morala storiti vse mogoče korake, da se regulacija Savinje izvede čimprej. Pa ne samo mestna občina, temveč tudi okoliška občina kakor tudi okrajni zastop, se morajo zainteresirati za ta vprašanje in gledati, da se pribavijo finančna sredstva za izvršitev tega dela. Mestna občina celjska ima v letošnjem proračunu dovoljen znesek Din. 1 milijon 500.000 za izvršitev najnujnejših del pri

regulaciji Savinje. Istotako je mariborska oblasna skupščina v svojem proračunu dovolila 500.000 Din iz investicijskega posojila za regulacijo Savinje in dotokov. Seveda so ti zneski daleko premajhni za temeljito izvršitev teh del. Ves občinski svet bo moral v tej stvari nastopiti iniciativno, da se zainteresira vse v poštev prihajajoče faktorje, da se to delo, ki je neodložljivo, čimprej izvrši.

Drugo zelo važno vprašanje celjske komunalne politike je

ODPRAVA STANOVANJSKE BEDE.

Stanovanjska beda v Celju je občutna. Tekom lanskega in letošnjega leta se je v Celju pozidalo potom zadrž in sicer: Občinske uradniške zadrage ter Splošne gradbene zadrage, nekaj deloma enostanovanjskih, deloma dvostanovanjskih hiš. Mestna občina celjska dosedaj še ni postavila nobene hiše. Začela je že svoj čas graditi stanovanjsko hišo, pa je isto opustila. Na vsak način je potrebno, da mestna celjska občina seveda vsaj eno večjo stanovanjsko hišo. V letošnjem proračunu je dovoljen kredit v to svrhu v znesku 500.000 Din, ki pa seveda nikakor ne zadostuje in bo treba vnesti v prihodnjem proračunu za leto 1928 primerno postavko, da se vsaj tekom leta 1928 lahko zgradi stanovanjska hiša. Seveda se to ne more zgoditi s tekočimi dohodki, ampak le potom posojila.

Na drugi strani mora mestna občina gledati, da privabi kapital izven Celja in ga zainteresira za zgradbo stanovanjskih hiš kakor tudi poslovnih prostorov.

V tem oziru je mestna občina že v pogajenju s Pokojniskim zavodom v Ljubljani, ki je na svojem obnem zboru sklenil, zidati v Celju večje poslopje deloma s poslovnimi lokali, deloma s stanovanji. Mestna občina je ponudila Pokojniskemu zavodu stavbinski prostor po zelo nizki ceni, da pospeši zidanje tega poslopja. Stvar še ni popolnoma perfektna, ker minister za socialno politiko še ni odobril sklepa občnega zbora Pokojnisknega zavoda, kar bo pa v najkrajšem času storil, kakor so mi zatrdili merodajni faktorji. Je samo pravilno, da zida Pokojniski zavod tudi v Celju, ker ima vendar iz Celja in celjskega okraja veliko število zavarovancev in se steka iz teh krajev velika množina denarja v Pokojniski zavod. Pokojniski zavod je zidal v Ljubljani in v Mariboru velikanske palače in je zato popolnoma upravičena zahteva celjske občine in celjskega okraja, da zasida par milijonov dinarjev tudi v Celju.

Nadalje bo treba pritegniti tudi Delavsko zbornico, da zgradi v Celju stanovanjsko hišo. Delavska zbornica ima veliko denarja ravno iz celjskega okraja, ker je celjski okraj precej industrijalen.

Celjska mestna občina je tudi odprodala Mestni hranilnici celjski, kakor tudi »Lastnemu domu« staven prostor in so se ti zavodi zavezali, da bodo že leta 1927 začeli graditi. Dosedaj še tega niso storili in bo morala mestna občina od teh zavodov energično

zahtevati, da bodo zavezo izvršili, ker bi drugače bila primorana zahtevati razveljavljanje dotičnih kupnih pogodb, ker so se iste sklenile pod tem izrecnim pogojem. Mestna občina je namreč odstopila, odnosno prodala tem zavodom stavbene prostore z lokali in stanovanji. Mislim, da bo gradil tudi privaten kapital posebno z ozirom na č. 81 fin. z., ker se lahko doseže, da so nove zgradbe oproščene 10 let neposrednega davka kakor tudi vseh državnih pribitkov in občinskih doklad. Zgradbe pod temi okolnostmi bodo po mojem mnenju gotovo rentabilne, posebno ker se v Celju dobi kredit z obrestno mero 8 do 10 odstotkov.

Nadalje je tudi za Celje zelo nujno vprašanje

vprašanje mestnih revežev.

Tudi temu vprašanju bo treba posvečati večjo pažnjo kakor se je dosedaj storilo in skušati rešiti na zadovoljiv način. Tudi je treba rešiti vprašanje oskrbovalnega fonda, katerega upravlja mestna občina. To je ustanova z velikim premoženjem ki pa dosedaj nima svojega statuta in ne služi namenu, za katerega je določen.

Celjska mestna občina še dosedaj ni dobila izplačane

kaldermine,

to je zneska, ki ga daje finančno ministrstvo iz dohodka od carinarnic. Ta denar se zbira v Beogradu že od časa, odkar obstoja v Celju carinarnica in je namenje za napravo in tlakovanje cest, ki vodijo k carinarnici. V veljavnem proračunu celjskega mesta v letu 1926 je postavljena postavka 624.900 Din. S tem zneskom bi se lahko veliko storilo za popravilo in za vzdrževanje cest v Celju, ki so v precej slabem stanju. Posebno je treba pomisliti, da je treba urediti trotoarje, ki so nujno potrebni popravila. Treba bo napraviti naert v tem smislu, da se vsako leto popravi trotoar v gotovih ulicah. Prepričan sem, da se bo občinskemu svetu v njegovi sedanjosti sestavi posrečilo, da bo izplačana kaldrima, ker ni nobenega zakonitega razloga zadrževati ta denar, ki pripade po zakonu celjski mestni občini.

Kar se tiče

mestnih podjetij

bo treba gledati na to da se rentabilnost istih zviša. Mestna podjetja so izjemni plinarne aktivna. Posebno vodovod izkazuje precej prebitka. Treba je pa misliti, da je vodovod zelo slab, ter da bo treba misliti na sukcesivno obnovitev vodovodnih cevi. V to svrhu je treba, da se ustvari iz proračunskega prebitka za vodovod fond, ki naj služi izključno obnovitvi vodovoda. Sploh bo treba pri mestnih podjetjih delati na to, da se uprava čim bolj komercializira in da se pri tege v upravo poleg občinskih odbornikov tudi druge občane, ki imajo znanje in interes na prečitv mestnih podjetij.

Pa tudi

v kulturnem oziru

je treba, da mestna občina stori svojo dolžnost ter da skrbi za kulturni napredek mesta. Predvsem omenim mestno gledališče, katerega delovanje je v zadnjih letih precej popustilo. Jasno je, da se dramatično društvo, kateremu je mestno gledališče na razpolago, bori s finančnimi težavami in da jim ni kos, vsled česar bo nujno potrebno, da mu prisloži mestna občina z izdatno podporo na pmoč. Le tako se omogoči dramatičnemu društvu uprizarjanje rednih tedenskih predstav. Mestno gledališče mora postati resnična kulturna institucija celjska, ki mora biti privlačna sila za vsakega Celjanca.

Na drugi strani je treba povdariti, da so celjski davkoplačevalci že precej obremenjeni z občinskimi dokladi. Treba bo iskati pota, kako spraviti v sklad velike potrebščine celjskega mesta z dohodki ki se stekajo v mestno blaginjo. Zvišanja sedanjih doklad celjsko prebivalstvo ne more prenesti. Nasprotno bo treba celo misliti na to, da se nekatere doklade znižajo. Zato je stvar občinskega sveta, da spravi v sklad interese celjskega mesta in prebivalstva in da skuša najti pravo razmerje glede obdačenja posameznih stanov.

Važno je delati tudi na to, da se čimprej priključi celjski mestni občini tudi Gaberje in Breg.

Ker ti kraji na vsak način spadajo k mestu. Na ta način bi se davčna moč mestne občine znatno zvišala, ter bi bilo s tem mogoče misliti na večji napredek celjskega mesta in njegovega prebivalstva v gospodarskem, socialnem in kulturnem oziru.

Politične vesti.

== Koga bodo volili hrvatski volilci? Beograjska »Samouprava« je objavila pod gornjim naslovom članek, v katerem piše, da so začele Radičeve pozicije v Hrvatski padati, ali ne v toliki meri, da bi bilo resno ogroženo število njegovih mandatov. V 8 volilnih okrožjih ima Radić absolutno večino. V Sremu pa bo precej zgubil, ker prebivalci ne poznajo njegovega kandidata dr. Sekulo Drlejevića. Istotako je mogoče, da bo Radić precej izgubil v Zagrebu in v Podravini. Hrvatski blok ima izgledov samo za dva mandata. Enega v Zagrebu, drugega v Virovitici. Dr. Barić in Šimrak bržkone ne bosta dosegla količnika, vendar pa bo hrvatska pučka stranka izšla ojačena iz volilnega boja. Nacionalistična inteligencija bo volila radikale in samostalce. V Bosni bodo radičevci precej izgubili, ker bo posebno v Travniku pokvarila Radičeve pozicije — novoustanovljena kmetska stranka. Od tega spora bodo imeli korist radikali, zemljoradniki in JMO. V Hercegovini slabi Radičev pokret v korist radikalov. Tu bo Radić sigurno izgubil en mandat. V Bosni bo zgubil Radić 2 do 5 mandatov. Tudi v Dalmaciji bo Stefan Radić nekaj izgubil. Pozicije Hrvatskega bloka v Dalmaciji so istotako slabe, tako, da v obeh volilnih okrožjih ne bo dosegel količnika.

== Mir v Parisu. Tekom včerajšnjega dne so niso ponovili nobeni izgredi več. V vsem

je bilo na dan izgredov ranjenih 121 policistov, od teh dva zelo težko. Demonstrantov in gvstov v demiliranih lokalih je bilo ranjenih nad tisoč. Policija je v vsem aretirala 214 oseb, od katerih je zelo mnogo tujecev, zlasti Italijanov, Spancev in Poljakov. Del aretirancev je bil tudi že obojen in sicer na zapor od 2 tednov do 6 mesecev. Notranji minister Sarant je izjavil, da so bile demonstracije samo plod komunistične hujskarije, na katero je on opetovano opozarjal. Policijska ravnanja Chiappe je dejal, da je bilo samo 6000 demonstrantov, ki pa so bili skoro izključno sami stoprocentni revolucionarji. Tem se je pridružila vsa apaska sodrga. Škoda je večmilijunska in nekateri lokali so popolnoma derclirani. — Obisk ameriških legionarjev ne bo odložen in zveza frontnih vojakov izjavlja, da bo ameriške legionarje sprejela ter upa da bo vlada skrbela za red.

== Nemoč komunistov. Čeprav so skušali komunisti z demonstracijami in izgredi razpeti strasti množice zaradi usmrtnice Sacca in Vanzettija, se jim to ni posrečilo. Vse njihove demonstracije so bile udušene in more se reči, da je njih hujskanje zaradi bostonske justifikacije likvidirano. Komunistično gibanje je tudi tu pokazalo svojo nemoč.

== Manjšinski kongres v Zenevi. Narodni manjšinski kongres nadaljuje s svojim delom. Posebno mnogo pažnje je bilo posvečeno vprašanju o sodelovanju različnih narodnih manjšin med seboj. To vprašanje proučava poseben odbor. Predsednik tega odbora Motzky je izjavil, da je potrebna čim ožja zveza med narodnimi manjšinami, ker bodo manjšine prišle le potom solidarnega nastopanja do uspehov. O tem vprašanju so bile spreteje tri resolucije. Resolucije ugotavljajo da je dolžnost narodnih manjšin, da se medsebojno podpirajo, zlasti pri sodelovanju v zakonodajnih zadevah, da mora biti kongres solidaren v vseh zadevah, ki se tičejo obrambe pravic narodnih manjšin in tretjič, da se ustanovi oficioelno glasilo narodnih manjšin, ki naj bi pospeševalo medsebojno spoznanje posameznih narodnosti. — Na manjšinskem kongresu dosedaj ni bilo opažati posebne iskrenosti za sodelovanje in pričakovalo se je celo, da izbruhne — kriza. Vendar pa so se zedinili zastopniki češke, poljske in lužiške manjšine k solidarni izjavi z ostalimi narodnimi skupinami. Njihov zastopnik Kaczmarek je spravil na dnevni red frizirsko vprašanje in javil izstop češke, poljske in lužiške narodne manjšine iz kongresa, ker niso bili Frizi sprejeti kot člani kongresa Kaczmarek pravi, da se bo v bodoče udeleževal kongresa le kot opazovalec kongresa, čeprav predstavljajo slovanske manjšine 1.700.000 ljudi. Dr. Vilfan je z ozirom na to izjavo poljskega zastopnika Kaczmareka izrazil željo, da naj izstopivše narodne manjšine počakajo s svojim korakom do konca kongresa. Ideja manjšinskih kongresov je preveč zdrava in ima toliko življenske sile, da tudi izstop imenovanih skupin kongresa ne bo mogel motiti. Zetako v začetku so se pojavile težkoče in je bilo zelo težko pripraviti posamezne narodne manjšine za enoten in solidaren nastop. Do sedaj še ni bilo povoda, da bi se kongresu mogla očitati pristranost ali pa zloraba v kake enostranske politične namene. Dr. Vilfan je nato sporočil, da bo poseben odbor izdelal statut o sprejemanju novih članov in tedaj bo tudi rešeno vprašanje Frizov. Zato upa, da bodo težkoče z nastopom Kaczmareka premagane. Zastopniki vseh manjšin, razen poljske, so nato izjavili dr. Vilfanu svoje zaupanje.

== Napad čeških fašistov na ministerialnega uradnika. V Sazovi je vdorlo šest oboroženih fašistov v stanovanje ministerialnega uradnika dr. Vorela, ki je referent v Gajdovi ateri. Z nastavljenimi samokresi so izsilili fašisti od dr. Vorela akte o Gajdovi ateri in jih nato ukradli. Policija je takoj začela zasledovati roparje dokumentov in je enega tudi že aretirala. Obenem je izvršila v redakciji fašistovskega lista, v prostorih fašistovske organizacije in na stanovanju fašističnih voditeljev hišno preiskavo, ki je bila uspešna. Policija je zaplenila mnogo materijala, ki fašiste težko kompromitira.

== Nova kritika Trockega. Pri sprejemu ameriške delegacije je imel Trocki daljši govor. Dejal je, da je gospodarsko zblizanje med Ameriko in sovjetsko Rusijo nujno potrebno v interesu obeh dežel. Plodonosno pa bo to zblizanje šele tedaj, če bo Amerika sovjetsko vlado priznala. Je sicer res, da ni v sovjetski Rusiji vse še v redu in priznati je treba, da vlada precejšnje neazdovoljstvo v deželi, ker ni svobode govora. Tudi se še ne more govoriti o demokraciji po evropskih vzorih. Vendar pa gospodarstvo sovjetske Rusije stalno napreduje in vsa komunistična stranka hoče ohraniti mir. Glede opozicije v stranki je izjavil Trocki, da obstoji ona samo iz komunistov in revolucionarjev. Sploh je med opozicijo in vladajočim krilom v stranki več skupnosti, ko pa razlik.

== Sporazum o redukciji čet v Porenju. »Action Française« trdi, da je prišlo v pogajanjih med Briandom in Chamberlainom za zopet do nove sporne točke. Angleški listi pa nasprotno pišejo, da so pogajanja med Parisom in Londonom že končana. Medtem pa ugotavlja »Echo de Paris«, da je v načelu dosežen sporazum med Anglijo in Francijo, da pa se morajo preje urediti še neke male formalnosti. Sporazum je dosežen na kompromisni bazi tako, da bo Francija zmanjšala svojo posadko v Porenju za 4000 mož, dočim bi Anglija proporcionalno reducirala število svojih vojakov na nemškem ozemlju. Razmerje med francoskimi in angleškimi četami v Porenju bi bilo v bodoče 3 : 1.

Kratke vesti.

Bolgarija bo zaprosila pri finančnem odseku Zveze narodov za veliko investicijsko posojilo.

Francija bo baje v kratkem dobila v Ameriki 86 milijonov dolarjev posojila.

General Gajda je bil postavljen pod policijsko nadzorstvo.

Dnevne vesti.

— **Odhod finančnega ministra iz Rogaške Slatine.** Finančni minister dr. Marković, ki se je mudil, kot smo poročali, že dni na odhodu v Rogaški Slatini, je odpoštoval v Dalmacijo na inspekcijsko potovanje. Inspecijal bo finančne in carinske uprave.

— **Češkoslovaški otroci na Jadranu.** Te dni je prispela v Split skupina 60 češkoslovaških otrok. Otroci so se odpeljali v Lopot, kjer ostanejo dalje časa, da si okrepe zdravje.

— **Kršna slava Udruženja rezervnih oficirjev.** Udruženje rezervnih oficirjev slavi dne 15. septembra svojo kršno slavo kot spomin na predor solunske fronte.

— **Prenapolnjenost blaznice na Studencu.** Blaznica na Studencu je do skrajnosti prenapolnjena. Število bolnikov, ki jih iz splošnih varnostnih razlogov ni moč odslužiti, je tako veliko, da v celem zavodu ni več praznega kotečka in je vsak daljni dotok bolnikov v blaznico nemogoč. Ker so tudi vsi drugi zavodi za duševno bolne prenapolnjeni, je za enkrat vsak sprejem psihično bolnih tudi na opazovalni oddelki splošne bolnice uknjen.

— **Znižanje cen v naših morskih kopališčih.** S 1. septembrom, s pričetkom jesenske sezone, znižajo vsa naša morskakopališča cene za 20 do 25 odstotkov.

— **Tartarske vesti italijanskega tiska,** ki naj bi škodovali našemu tujskemu prometu. Gorja italijanskega tiska proti našemu tujskemu prometu se nadaljuje. Italijanski listi izmišljujejo, da bi odvračali tujce od poseta naših kopališč in drugih krajev, vsakovrstne laži o potresih, epidemijah, lakotih, morskih psih itd. Tako poroča tržaški »Piccolo« v številki od srede o silni volji nadlogi v Hercegovini in pravi, da je udrl v neko vas veliko krdelo volkov, ki so raztrgali 35 ovac. »Popolo di Trieste« piše v isti prozorni nameri, da smo prekršili vse kraje, ki so sicer znani pod italijanskimi imeni ter jim nadelo slovanska imena. Pri tem navaja Kraljevo, Crikvenico, Rab in Hvar ter pravi, da ima človek utis, če čuje ta imena, kot da bi se nahajali ti kraji kje v centralni Afriki, medtem ko se nahajajo ob Jadranski obali, na katero zre lev s trga Sv. Marka, razžaljen radi insultov, ki jih trpi on, civilizacija in zgodovina.

— **Kongres novinarjev v Zenevi.** V dvorani reformacije je bil predvčerajšnjim dopoldne odprt kongres novinarstva, ki ga je sklicala Zveza narodov. Kongresa se udeležuje okrog 120 ravnateljev velikih novinskih podjetij in agencij in veliko število novinarjev. Predsednik kongresa Burenhagen je izjavil, da se bo kongres v prvi vrsti bavil s tehničnimi vprašanji tiska in s profesionalnimi vprašanji novinarjev.

— **Masaryk nalahno obolel.** Predsednik Masaryk je zaradi prehlada nalahno obolel. Pri predvčerajšnjem sprejemu ameriških novinarjev ga je zastopal zunanji minister dr. Beneš in londonski poslanik.

— **Zaupnica vladi** je bila v grškem parlamentu sprejeta s 156 glasovi proti 16.

— **Brezposelnost v Avstriji.** Sredi meseca avgusta 1927 je štela Avstrija 137.754 brezposelnih, ki so živeli brezposelne podpore. Na Dunaj odpade od tega števila 75.416 oseb. V primeri z 31. julijem 1927 je število brezposelnih v Avstriji za 845 oseb naraslo. K uvodoma navedenim 137.754 brezposelnim, ki uživajo brezposelne podpore je prišli še 24.000 brezposelnih, ki ne dobivajo podpor.

— **Število brezposelnih v Zagrebu.** Pri državni borzi dela v Zagrebu je iskalo od dne 1. januarja 1927 do konca julija dela 22.000 delavcev.

— **Porast števila porok in padec števila novorojencev v Italiji.** Po pravkar izdani uradni statistiki je bilo v mesecih maju in juniju v Italiji 40.159 porok. Število porok je napram isti dobi leta 1925 za 1224 naraslo, dočim je število novorojencev padlo. Novorojencev je bilo namreč tekom letošnjega maja in junija 178.261, v isti dobi leta 1925 pa 284.589. Diferenca znaša torej 6.328.

— **Pogrebne svečanosti za Zaglul-pašo.** Pogreba preminulega voditelja egiptovskih nacionalistov Zaglul paše se je udeležilo velikansko število ljudstva. Ceni se, da je bilo pri pogrebnih svečanstvih nad 200.000 ljudi. Vse ulice, posebno tiste, po katerih se je pomikal žalni sprevod, so bile v črni zastavi. Na krsto, v kateri je počival pokojni Zaglul paša, so metali prebivalci cvetje in šopke in s tem jasno manifestirali svoje simpatije do nacionalističnega voditelja. V sprevodu so korakali nacionalisti in vse polno visokih dostojanstvenikov. Na njegovem grobu so potem slavili še številni govorniki njegove neveljavne zasluge za egiptovski narod. Kako visoko cenijo »aglul pašo, priča dejstvo, da se je pogreba udeležil tudi kralj Fuad.

— **Dva slučaja zastrupljenja s pokvarjeno hrano.** Te dni sta se pripetila v Splitu dva slučaja zastrupljenja s pokvarjeno hrano. Delavca Svetin Jakobčević in Jakob Petrič sta dobila sredi noči močne želodčne krče in sta jela bruhati. Prepeljali so ju v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da gre za zastrupljenje s pokvarjeno hrano.

— **Orožnik in financar kot razbojnika.** Iz Velikega Bečkereka poročajo: Orožnik Dragoljub Popović in financar Kosta Todorov sta leta 1923. svojega tovariša Jovana Peska oropala, nakar sta pobegnila. Od tedaj kuhata žganje ter ga prodajata po vaseh. Te dni ju je Pesek slučajno našel. Zagrozil jima je, da bo obvestil orožnike o tem, da se klatita po vaseh. Popović in Todorov sta mu dala tisočdinarstvo novčanič ter ga prosila, da naj ju ne izda. Ko se je vračal domov, sta ga napadla na cesti dva maskirana razbojnika ter mu tisočak odvzela. Pesek je spoznal in napadalci orožnika in financarja. Policija v Velikem Bečkereku je orožnika izsledila in

vtaknila v luknjo, dočim se financar še skriva.

— **Marija Pološkijeva simulira blaznost.** Marija Pološkijeva, ki je obdolžena, kot smo poročali, da je skušala umoriti svojega priatelja, bilježnika v Markuševcu Puntariča, še vedno ni priznala. Zadnje dni je jela simulirati blaznost, na vprašanja o zločinu odgovarja namreč čisto druge stvari. Kljub temu pa se venomer zanima za usodo svojega bivšega ljubimca. Da bi izvedeli kaj več od nje, ji zatrjujejo, da bo kmalu okrevala, žena pa na ta lim noče sesti. Puntaričovo stanje je brezupno ter je pričakovati vsak trenutek katastrofe.

— **Dve veliki nesreči pri manevrih japonske mornarice.** Te dni so se vršili pri Majzuru manevri japonske mornarice. Pri tem sta se pripetili dve veliki nesreči. Križarka »Jundžu« se je zalepela v torpedovko »Vurali«. Tako križarka kot torpedovka sta bili močno poškodovani. Dočim se je pa posrečilo križarki kljub poškodbam odpluti proti obali, se je torpedovka, ki jo je razkrala križarka na dvoje, potopila. Od 134 mož posadke je bilo rešenih samo 22 mož, vsi ostali, med njimi 12 oficirjev, so utonili. Skoraj istočasno je prišlo do karambola med križarko »Naka« in torpednim rušilcem »Ašio«. Obe ladji sta bili močno poškodovani. Pri karambolu je našlo smrt 27 mornarjev. Vzroki obeh nesreč še niso pojasnjeni.

— **Katastrofalen požar.** Iz Carigrada poročajo: V Skutariju (Mala Azija) je izbruhnil požar, ki je upepelil nad 600 hiš. Osem oseb je bilo težje ali lažje poškodovanih. Tri osebe bodo poškodbam najbrže podlegle. Požar še ni popolnoma udušen.

— **Zopet eksplozija v rumunskem muničjskem skladišču.** V bližini Braševa se je razletelo skladišče streliva. Obilavsa so uvedla preiskavo, ker je to že drugi slučaj v treh dneh, da je eksplodiralo strelivo in se zato sumi, da gre za atentat.

— **Velika nesreča na cestni železnici v Saarbrückenu.** V Saarbrückenu se je odtrgal iz doslej nepojasnjenih vzrokov voz električne cestne železnice, ki je bil pripeh na motorni voz. Voz, ki je bil nabito poln šolarjev, se je zaletel v neki drugi voz cestne železnice. Pri tem je bilo 14 šolarjev deloma težko, deloma lahko poškodovanih. Več ponesrečencev so morali prepeljati v bolnico.

— **Glavna vodovodna cev v Gradcu počila.** V vodovodnih napravah v Andritzu pri Gradcu je počila predvčerajšnjim popoldne glavna vodovodna cev, ki dovaja vodo v Gradec. Vsled tega je nastalo v mestu veliko pomanjkanje vode. Strojni prostor v vodovodnih napravah je bil v hipu pod vodo. Ognjegasci so vodo izčrpali šele po šest ur trajajočem naporu.

— **Medvedja nadloga v Podkarpatski Rusiji.** V okolici Javorine v Podkarpatski Rusiji se je klatil že dalje časa velik medved. Prejšnji mesec je raztrgal neko 14 letno deklico, te dni pa je napadel 14 letnega gozdarjevega sina. Medved je podrl dečka na tla ter mu strgal z glave kožo. Še isti dan se je podalo na lov na medveda nič manj kot 36 lovcov in gonjačev, ki so medveda izsledili in ustrelili.

— **Krvav zločin očma.** Prodajalec sadja Botur v Mantovi se je strastno zaljubil v svojo 22 letno pastorko, znano krasotico. Te dni jo je povabil na izlet v Svimione ob Gardskem jezeru. Medtem ko sta počivala v bližini tamkajšnje jame ter jedla, je narasla voda, tako da se nista mogla vrniti ter sta morala prenočiti v skalovju. Ponoči je jel Botur nadlegovati deklico z ljubavnimi ponudbami. Deklica ga je zavrnila. To je pohotneža tako razjezilo, da ji je prerezal grlo ter jo vrgel v vodo. Ko so naslednji dan trpelo našli, so izsledili takoj tudi njega. Ko so ga gnali karabinjerji v vojašnico, ga je hotelo prebivalstvo linčati.

— **Avstrijska policija izsledila ponarejevalce rumunskih novčanov.** Z Dunaja poročajo: V Eichgrubnu pri St. Pölten-u je izsledila policija popolno tiskarno za ponarejanje rumunskih novčanov po 100 lejev. Prijeta sta bila tudi oba ponarejevalca. Policija je konfiscirala razven strojev in drugega orodja tudi 5000 kg papirja za novčanice in 5000 že za tisk pripravljenih lističev. Ponarejevalci pa še niso bili izdani nobenega falzifikata.

— **Ameriški Monte Carlo.** Skupina ameriških hotelirjev in kubanskih finančnikov namerava ustanoviti v Havani »ameriški Monte Carlo«. Stroški so preračunjeni na 12 milijonov dolarjev. Podjetniki so kupili v svrhu realizacije načrta 8 km obale in 800 ha zemlje.

— **Berač podedoval 200 milijonov.** 83 letni rokodelc Ervin Čejakov v Černovicah je že davno opustil svoje delo, ker se je bil prepričal, da je lažje živeti ob beraški malhi. V zadnjem času pa mu je šlo slabo in izvršil je poizkus samomora. Nekaj dni nato pa je bil berač obveščen, da mu je umrl v Chicago sin, ki mu je zapustil vse svoje premoženje, ki se ceni na 200 milijonov lejev.

— **Rekord v bdenju.** 40 letni tajnik zavarovalnice v St. Antoniju je bdela, ne da bi zatislil oči, celih 150 ur, to je šest dni in 6 ur. Da je dosegel ta rekord, je spil vsak dan po 36 kosčelic črne kave in popušil 6 majhnih škafelij smodk. Nekoliko njegovih sočeščanov namerava sedaj ta rekord pobiti.

— **Originalen klub v Manchesteru.** Skoraj neverjetno zveni, pa je vendarle res: V Manchesteru so ustanovile ženske »klub molččih«. Cilj kluba je gojitev družabnosti. Družabnosti se pa goji na prav originalen način: V klubovih prostorih se nahajajo vsi možgani časopisi ter se igrajo vse močje družabne igre; povsodi pa so razobešeni napisi: »Govoriti je srebro, molčati zlato.« Članice kluba se morajo ob

sprejemu zavezati, da bodo v društvenih prostorih vedno molčale. Sicer so Angleži vobče precej molččiji ljudje, vendar pa ne vemo, koliko časa bo klub obstojal, če se bodo pravila rigorozno izvajala, vsaj pri nas bi morale biti najbrže že prvi dan vse članice izključene radi prekršitve pravil...

— **Zastopstvo za razpečavanje fižola v Trstu** bi prevzela tržaška tržnica. Naslov je interesentom na razpolago v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

— **Zastopstvo za razpečavanje lesa v Italiji išče neka tržnica v Genovi.** Njen naslov je interesentom na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Ljubljana.

— **Ljubljanska župa jugoslovanske Pevske Zveze.** V nedeljo, dne 4. septembra t. l. se vrši ob 10. uri zjutraj v dvorani Glasbene Matice v Ljubljani sestanek pevovodij in predsednikov oziroma zastopnikov včlanjenih zborov. Želimo, da bodo zastopani vsi zbori, ker so na dnevnem redu važne razprave. Natančneje v okrožnici, ki jo zbori prejmejo v prihodnjih dnevih. — Odbor.

— **Merkurjevi izleti.** Prijave za izlet na Grosuplje z ogledom županove podzemne jame, ki se vrši v nedeljo 4. septembra, sprejema društvena pisarna Gradišče 17-1. (telefon 2652) do najkasneje 30. avgusta, za izlet v Beograd, ki bo sredi oktobra, pa do 6. septembra. — Odbor.

— **Našla se je predvčerajšnjim srebrna ženska ura na dvorišču pred cerkvijo na pokopališču pri Sv. Križu.** Najditelj jo je izročil oskrbniku pokopališča, kjer jo najoni, ki jo je izgubil, dvigne.

— **Pes, ki rad grize.** Velik pes nekega železničarja je zelo popadljiv in rad grize. Predvčerajšnjim je ugriznil Rasto Cyetka, učenca osnovne šole v Šiški in sina železniškega uradnika. Dečko ima lahke telesne poškodbe.

— **Tatvine pri Tomačevem.** Pred dnevi je bil okraden, kot smo že poročali, akademik Boris Zupan, sedaj pa je bila okradena Rafaela Sornova. To je že šesta tatvina pri Tomačevem. Neznani tat je odnesel Sornovi aktovko, v kateri je imela razne kopalne potrebščine, ženske svilene nogavice in bele plašene čevlje. Sornova trpi nad 200 dinarjev škode.

CELJE.

— **Se grozili bi.** V včerajšnjem »Jutru« si je dovolil celjski dopisnik napad, ki ni samosmešen, temveč tudi predrznost prve vrste. »Jutro« namreč napada g. M., ker agitira ta za radikalno stranko. Pa ne samo to, celjski dopisnik »Jutra« si upa tudi groziti in pravi, da g. M. ne bo nič pomagalo, če ne bo nehal z agitacijo. Niti ozli se ne bi na to notico, če ne bi bila dokaz, da bi hoteli esdeasari še vedno terorizirati. Zato pa bodi tem gospodom povedano z vsem poudarkom, da so ti časi za vedno minuli in da naj bodo veseli, če se nekateri njih nasprotniki še vedno obzirni, mesto da bi z njimi prav temeljito obračunali. In gospodje bodo vedeli, da je vzroka za obračune več ko dovolj.

ŠOLSTVO.

— **Državna strokovna šola za puškarstvo v Kranju.** Končno vpisovanje učencev-novincev v I. letnik kakor tudi dosedanjih učencev v II., III. in IV. letnik tega zavoda se vrši dne 9. septembra t. l. od 8. do 12. in 14. do 16. ure. Redni pouk se prične v ponedeljek dne 12. septembra t. l. ob 8. uri. — Sprejemni pogoji v I. letnik so: Absolvirana vsaj 5. razredna ljudska šola, starost 14 let (to starost mora učenec doseči v tekočem šolskem letu) in da je učenec zdrav ter normalno razvit. Učenci se imajo predstaviti v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov in se izkazati z odpustnico ljudske šole, rojstnim listom in domovnico. Vpisnice in šolnine ni. Pouk traja 4 leta. Za praktični pouk dobijo učenci ves material in orodje brezplačno od zavoda, za teoretični pouk i. s. knjige, risalo orodje itd. pa morajo prinesiti s seboj. Vsa nadaljna podrobna pojasnila daje ravnateljstvo državne strokovne šole za puškarstvo, ki je nastanjeno v II. nadstropju državne realne gimnazije v Kranju. — Ravnateljstvo.

NOV MISTERIOZEN ROPARSKI NAPAD NA POŠTNO AMBULANCO DOLENJSKEGA VIJAKA.

Ko se je pripeljal sinoči ob 21.33 dolenski vlak na ljubljanski glavni kolodvor, sta našla poštna uslužbenca Pavel Martinšek in Jože Znidaršič, ko sta hotela prevzeti od poštnega spremljevalca, poduradnika Frana Bratuša pošto, voz odprl. Bratuša pa na tleh ležalega zvezanega. Zvezane so mu bile roke in noge, okoli glave je imel zavezano poštno vrečo, v uslihi pa zatlačen žepni robc. Po vagonu so ležale izropane poštno denarne vrečice.

40letni Fran Bratuš, poštni poduradnik in hišni posestnik ob Vodovodni cesti, je izpovedal sledeče:

V tunelu pri Škofljici je planil v voz nadomada krepak možki z revolverjem v roki, ga udaril s pesjo po obrazu, da se je zgrudil na tla, ga prisilil z naperjenim revolverjem, da se mu je dal zvezati, izropal pošto, odnesel preko 200.000 Din ter jo odkuril.

Stvar je precej misteriozna, utegne jo pojasniti preiskava. Vsekako pa sliči ta slučaj popolnoma onemu znanemu, ki se je pripetil lanske leto na isti progi v bližini Grosuplje. Sledeči slučaj je ostal nepojasnjen, utegne pa se kmalu pojasniti, ker se je našla poštna vrečica, ki je bila takrat odnešana, nedavno pri nekem kmetu v bli-

žini Čušperka. V vrečici je bilo še nekaj denarja. Kmet je ovađen ter ima zadevo v rokah ljubljansko deželno sodišče.

Sportne vesti.

II. kolo jubilejnega turnirja S. K. Slovana. Hermes : Slovan 2:1.

V včerajšnjem boju je podlegel favorit Slovan v boju proti Hermesu. Slovan je v zadnjem hipu doletela smola, da je moral nastopiti brez Volkarja, ki leži težje poškodovan v bolnici. Moštvo se je poznalo, da je brez pravega dirigenta igre ter se ni moglo znajti do konca igre. Njegovi napadi so bili vsi brezsmiselno izpeljani. Sicer so ustvarjali nevarne situacije pred golom, vendar pa niso rodili uspeha. Hermes je odigral eno svojih najlepših iger. Odličen je bil njegov napad. Obramba je delala precizno in krmila napad z uporabljivimi predložitki. Nemalo zaslužno za zmago Hermes pa ima tudi sodnik g. Vodišek. Priznal ni dveh golov, ki jih je zabil Slovan. Prvi gol je bil razveljavljen vsled offsidea, ki ga je videl le sodnik, drugi je bil pa že v mreži, pa je bila žoga od mreže pogrnana nazaj na črto. Drugi gol za Hermes bi moral tudi razveljaviti, ker je bila žoga streljana oz. centrirana iz več ko očitnega outa. Sprejedalet je tudi celo vrsto rok v kazenskem prostoru Hermes.

— **Rekordni večer v dviganju ročkov,** ki se je vršil v soboto na Dunaju, je pokazal krasne uspehe. Tako je atlet lahke teže Hans Haas, ki tehtal samo 66 kg, obojoročno potegnil 102,5 kg in ustvaril s tem nov svetovni rekord. Prejšnji rekord je držal Francoz Arnout s 100 kg; Haas je nadalje izenačil Arnoutov svetovni rekord v levoročnem potegu s 75 kg. Tudi v obojoročnem sunku je pokazal Haas svojo moč in čudovito tehniko in je sunil 130 kg, torej 3 kg pod svetovnim rekordom. Sledečji je dvignil v dveh tempih na prsa ročko 140 kg in jo sunil, tedaj 8 kg več ko svojo dvojno težo. Nato je še Karl Hipfinger, ki je za par dkg pretežek za lahko srednjo težo, z levico potegnil 85 kg in s tem za 2 kg prekosil svetovni rekord Nemca Trzebiatowskyja.

— **Lahkoatletski meddeželni miting** med Nemčijo in Francijo je končal z zmago Nemčije, ki si je pridobila od 15 disciplin 111 Presenetil je poraz dr. Peltzerja v teku na 800 m, kjer je dosegel samo 3. mesto. Rezultati so: 100 m: 1. Körnig (N) 10 in 8 desetink, — 200 m: 1. Körnig (N) 21 in 8 desetink, — 400 m: 1. Büchner (N) 48 in 6 desetink, — 800 m: 1. S. Martin (F) 1:53 in 2 desetinki, — 1500 m: 1. Wirialh (F) 3:56 in 4 deset., — 5000 m: 1. Kohn (N) 15:03 (rekord), — 110 m lese: 1. Sempé (F) 15 in 2 deset., — 4 krat 100 m: Nemčija (Schüller, Wichmann, Houben, Körnig) 41 in 4 desetinke, — 4 krat 400 m: Nemčija 3:18 in 2 deset., — krogla: 1. Brechenmacher (N) 14.17 m, — kopje: 1. Schlokat (N) 60.16 m, — disk: 1. Hoffmeister (N) 44.84 m, — skok v vis: 1. Köpke (N) 1.90 m, — skok v dalj: 1. Dohermann (N) 7.22 m, — skok ob palici: Vintouskoff (F) 3.70 m. Po točkah so zmagali Nemci v razmerju 89 : 52.

— **Finska lahkoatletika prvenstva v Revalu,** ki so se vršila v silnem dežju, so kljub temu prav dobro uspela: 200 m: Akström 22 in 5 desetink, — 800 m: Eklöf 1:57 in 8 desetink, — 400 m lese: Wielen 56 in 4 desetinke, — 5000 m: Nurmi 14:54 in 4 desetinke, — skok v vis: Wallstätt 1.85 m, — skok v dalj: Langström 7.13 m, — krogla: Wallstätt 14.47 m.

— **Evropsko prvenstvo v veslanju v Como** je končalo sicer z nepričakovano, zato pa tudi popolno zmago Italijanov, ki so edino v eni konkurenci prepušili zmago Švicarjem. Uspehi so sledeči: štirica s krmarjem: 1. Italija 7:05.6 — dvojka brez krmarja: 1. Italija 7:44.6 — skiff: 1. Italija 7:50.8 — štirica brez krmarja: 1. Italija 7:17.6 — dvojka s krmarjem: 1. Italija 8:18.4 — double-skiff: 1. Švica 7:23.2 — osmica: 1. Italija 6:38.4. — Kongres mednarodne veslaške zveze v Como je sklenil, da se prihodnje leto z ozirom na amsterdamsko olimpijado ne priredi evropskih veslaških prvenstev.

— **Amerikanski team za Davisov pokal.** Amerikanski teniški savez je postavil sledeče moštvo za Davisov pokal: William Tilden, William Johnston, Norris Williams in Francis Hunter; kot namestnika John Doeg (Kalifornija) in Georg Lott (Chicago). Doeg je star šele 18 let in tudi Lott jih šteje malo čez 20. Postava moštva nam jasno dokazuje, da Amerikanci pri tako važni prireditvi kakor je Davisov pokal nočejo delati nikakih eksperimentov. Tilden in Johnston bodega igrala v singlu, nominirane Williamsa pa je dokaz, da si zveza še ni povsem na jasnem, koga naj priredi Tildenu kot partnerja v dublu.

— **Kako je Nurmi letos tekla.** Vest, da bo Nurmi 11. septembra drugič startal na Dunaju, je povsod izzvala veliko zanimanje. Nurmi se je letos vdeležil malo tekem, pa je pridno treniral. Na Finskem je startal trikrat z uspehom in je postavil nov svetovni rekord na 2000 m. Nato je startal v Rigi na 8000 m, ki jih je pretekel v izbornem času 8.31 min. Drugi dan je pretekel isto progo v Dorpatu v 8:43, vendar je bila praga in konkurenca slabjša ko v Rigi. Polem se je peljal Nurmi v Reval in je poskusil potolči svetovni rekord na dve milj, kar mu je pa spodletelo; rabil je namreč 9:15 min., kar je seveda izredno dober čas, manjkalo pa mu je dobrih tekmecev. Sledečji je nastopil v Helsinkih, kjer je igral pretekel 1500 m v 3:57.7. Za prvih 400 m je rabil 60 sek., za 800 m pa 2:05. Zadnjih 15 m je očitno zavrl, tako da je bil končni čas odločno slabši. Letos se vdeležil Nurmi še finskih prvenstev in meddržavne tekme med Švedsko in Finsko. Nato pride na Dunaj, odkoder se vrne na Finsko, kjer se bo skrbno treniral za Amsterdam. Od svojih nasprotnikov se mu zdijo Wide, dr. Peltzer in Borg najnevarnejši. Wideja smatra sebi enakoga, medtem ko Peltzerjevih uspehov ne ceni posebno.

Gospodarstvo.

JESENSKA RAZSTAVA.

Sadjarje, mlekarje, čebelarje, producen-te in trgovce vina, sirarje, vrtnarje in konjerej-ce opozarja kmetijska uprava vselej, da bodo kmetijski proizvodi razstavljeni na kmetijski razstavi na vselej od 17. do 26. septembra t. l. ocenjevanji in po kako-vosti nagradjeni z zlatimi, srebrnimi in bro-nastimi kolajnami ter diplomami. Udeležite se razstave vsi, v največjo korist vam bo.

Najugodnejši nakup izbranega namiznega sadja bo nudila »Sadjarska razstava« pri-likom letošnje pokrajinske razstave na ve-lesejmu »Ljubljana v jeseni« od 17. do 26. septembra. Najrazličnejše vzorčno sadje bo razstavljeno v ameriškanih zabojih po 25 kilogramov. Razstavo organizira Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani. Zanimanje za to razstavo je sila veliko. Zadnje tovrst-ne razstave je priredil vselej pred tremi leti, ki je najbolj uspela. Sadije je bilo tako izbrano in tako poceni, da se je 10 vagonov prodalo že prva dva dni in pozneje ni bilo ničesar več na razpolago. Upamo, da bo letos, ker je sadna letina prilično dobra, dovolj sadja na razpolago. Opozorjamo pa že danes, da se bo z odprodajo jabolk pričelo že prvi dan razstave, to je 17. sep-tembra.

Zelenjadna razstava prva te vrste v Ljub-ljani se vrši od 17. do 26. septembra na pokrajinski razstavi »Ljubljana v jeseni«. Razstava obeta biti prav zanimiva in po-učna. Ljubljanska okolica ima prvovrstno zemljo za pridelovanje različne zelenjave in je po svojih prirodnih pogojih poklicana za-lagati ne le ljubljansko mesto, ampak spričo bližine morja tudi razna obmorska kopali-šča in druga letovišča. Razstava bo zlasti zanimala naš ženski svet. Razstavljena ze-lenjad se bo tudi odprodajala.

V sadjarstvu hočemo imeti izdaten in re-den vir dohodkov. To pa moremo doseči le z dobro razvito sadno trgovino. Razvoj in na-predek sadne trgovine je zavisen od kako-vosti našega sadnega pridelka. Čim bolj bo njegova kakovost ugaljala, tem ugodnejše se bo razvijala sadna trgovina in tem bolj bodo rasli dohodki sadjarstva. Kakovost našega sadnega pridelka pa danes v splošnem še ni taka, da bi v vsakem oziru ugaljala sadni trgovini. Kako je treba sadno drevje kulti-virati in kakšne uspehe to rodi, bo pokazala sadna razstava povodom letošnje Pokrajins-ke razstave od 17. do 26. septembra t. l. v Ljubljani. Tu bo razstavljeno tudi razno na-mizno sadje v ameriškanih zabojih, ki drže okroglo po 20 kg in ki se bodo po najzmer-nejših cenah prodajali.

BORZE
25. avgusta.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.52 — 13.55 (13.535),
Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 7.99 do
8.02 (8.005), London 275.85 — 276.65
(276.25), Newyork 0 — 56.78, Praga 168.15
do 168.95 (168.55), Trst 308.5 — 310.5 (309.5).

Zagreb. Dunaj 7.988 — 8.018, Berlin
13.525 — 13.555, Italija 309 — 311, London
275.85 — 276.65, Newyork 56.55 — 56.85,
Pariz 221.65 — 223.65, Praga 168.14 — 168.94,
Curih 1093.5 — 1096.5; ameriški dolar
56.15 — 56.35.

Beograd. Pariz 222 — 224, Newyork 56.65
do 56.85, Milan 308.5 — 310.5, Praga 168.05
do 168.85, Dunaj 7.9778 — 8.007 8, Budimpe-
šta 9.9935 — 9.965, Bruselj 7.915 — 7.945,
Bukarešta 34.75 — 35.25.

Curih. Beograd 9.135, Berlin 123.51, Lon-
don 25.21625, Newyork 518.65, Pariz 20.385,
Milan 28.2575, Praga 15.87, Budimpešta 90.75,
Bukarešta 3.20, Dunaj 73.075.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 197 — 199, Ljubljanska
kreditna 142 — 0, Merkantilna 0 — 90, Kre-
ditni zavod 160 — 0, Večve 185 — 0, Stavbna
56 — 0, Sešir 104 — 0, Dušik Ruše 260 — 270,
Kranjska industrijska 0 — 352.

Ljubljanska blagovna borza (25. t. m.)
Les: Tendence mirna. Zaključen je bil 1
vagon. Deželni pridelki: Tendence
mirnejša.

To in ono.

PRI GENERALU FENGU.

Ameriški poročevalec Sheean je po naro-
čilu svojega lista prepotoval Kitajsko in se-
daj poroča o svojih utisih. Med drugim je
obiskal tudi provinco Honan, ki je sedaj trd-
no v rokah generala Fenga, najnovejšega
odpadnika od krščanske vere.

Sheean pripoveduje, da je potoval iz Šan-
gaja v Honan v družbi s trgovinskim mini-
strom nankinske vlade Hikungom, zetom
gospe Sunjatsen. Hikung je imel nalogo, da
posreduje mir med Fengom in nankinsko
vlado. Obenem sta z njima potovala tudi dva
vnuka Snujatsena, oba tako vzorno vzgoje-
na, da bi s svojim ponašanjem delala čast
kraljevskim otrokom.

General Fenga so dobili v stari palači
maršala Vupejfu-a v Lojangu. Fenga je tr-
govinski minister tako očaral, da ga sploh
ni pustil iz sobe, temveč je moral ostati v
Fengovi palači.

Feng ima sedaj trdno pozicijo v provinci
Honan. Zastave njegovih čet so v nacionalnih
barvah in celo na orožju vojakov so nacio-

nalni znaki. Nacionalistična gesla pa niso
Fengu posebno pri srcu in dopušča samo
geslo: Proč s tujim imperializmom.

Cepprav izjavlja Feng, da je pristaš Kuo-
mingtanga, pa nikakor ne dovoljuje, da bi
stranka na njegovem ozemlju organizirala
kake delavske skupine. Vsa uprava provin-
ce je čisto v Fengovih rokah, pa čeprav ob-
stoji tudi neki pokrajinski svet. Kakor re-
čeno je Feng oficijelno pristaš nacionalistič-
ne misli in Sunjatsenovi načeli, toda nje-
govo pojmovanje vseh teh novih idej je zelo
medlo. Tako je Feng nad nekaterimi refor-
mami nacionalistov naravnost ogorčen. Ta-
ko hočejo nacionalisti reformirati tudi kitaj-
sko rodbinsko življenje.

Na vseh odgovornih mestih je postavil
Feng svoje vojske. Njegov davčni sistem je
ravno tako priprost kot sistem vseh ostalih
kitajskih generalov. Kadar mu zmanjka de-
narja, sporoči trgovcem, da mu manjka toliko
in toliko tisoč dolarjev in ti morajo potem
v dveh dneh prinesiti zahtevano svoto.

Kitajske revolucije ni v Fengovi provinci
dosti opaziti in edina revolucionarna gesta,
ki jo je opazil Sheean, je bila, da je neki
vojak odrezal kmetu, ko je ta prišel na trg,
v veliko zabavo občinstva, kito.

Trgovina je v Hananu mrta in zato je
mestno prebivalstvo v stiski, dočim je kmet-
ski ljudstvo primeroma zadovoljno. Navad-
nemu ljudstvu je sploh vseeno, kdo mu vla-
da, v glavnem ostane itak vedno pri sta-
rem. Trgovci v Lojangu pa govorijo, da je
Feng mnogo boljši od vseh ostalih gene-
ralov.

Ko je Sheean odšel iz Fengove rezidence
je odšel v provinco Šansi, kjer že 15 let
vlada Jon-Hsi-Shan, nazvan »vladar miru«.
V tej provinci se o roparjih in vojni ne sliši
niti beseda. Ceste so izredno dobre in pro-
vinca cvete. Tudi posestvo tujcev je pod
zanesljivim varstvom »vladarja miru«, pa
čeprav so vsi tujci provinco zapustili.

ZAGLUL PASA.

Zaglul pasa, pač najbolj popularen sodo-
ben Egipčan, se ima zahvaliti za svojo po-
pularnost v prvi vrsti dejstvu, da je dose-
gel tako visoko čast kot Felah, dočim so
sicer egipčovski notabli, paše in posestniki
lahfundije po večini tuje krvi, Turci, Cer-
kezi, Albanci itd. Zaglul, ki je bil rojen leta
1850, kot sin preprostega egipčanskega kme-
ta, je povdajal vedno s ponosom, čim viš-
je se je povzpela, da je rodom Felah.

Zaglulova kariera je zgodovina njegovih
odnosov do Angležev. Vodja egipčanske-
ga nacionalizma je imel z Angleži ponovno
zelo intimne zveze. Spočetka kot majhen
uradnik mohamedanskega verskega fonda,

je bil še leta 1882 pristaš Arabi paše v borbi
zoper Anglijo. Pozneje se je približal lordu
Cromer-u, tako da ga smatramo lahko kot
njegovega učenca. Postal je uradnik v na-
učnem ministrstvu, pozneje naučni minister
ter je podpiral angleško politiko, pri čemur
je dobil globok vpogled v faktiko medseboj-
nega izigravanja kedvina v egipčanskega na-
cionalizma. Zakonodajni skupščini, ki se je
sestala leta 1914., je pripadal kot poslanec,
pozneje kot predsednik. Kmalu nato je pri-
šel boj za realiziranje od Anglije obljub-
ljene neodvisnosti Egipta.

Zaglul je stopil na čelo nacionalističnega
pokreta. Leta 1919., ko je hotel iti kljub
uradni prepovedi z egipčanskega deputacij
v Pariz na mirovno konferenco, da bi za-
stopal egipčanske interese, je bil aretiran.
Vendar pa so ga kmalu zopet izpustili, ko
so izbruhnil v Egiptu veliki nemiri in je
sklenil London, da prične drugačen kurz.
Lord Milner je bil poslan v Egipt. Zaglul
se je iz Pariza in pozneje iz Egipta zoper
Angleže enkrat boril, drugič pa se je z nji-
mi zopet pogajal. Leta 1921. je bil zopet de-
portiran. Vrnil se je šele leta 1923., ko je
bil angleški protektorat nad Egiptom ukir-
njen ter postavljen Fuad za egipčanskega
kralja. Začetkom leta 1924. je formalizir-
l Zaglul vladno, prišel je pa tako z Angleži kol
s skrajnim krilom nacionalistov v konflikt.
Bil je nanj izvršen celo atentat. Po umoru
angleškega poveljnika je angleške zahteve
glede satisfakcije kot pretrane odklonil ter
moral zato odstopiti. Njegov naslednik je
postal Zivar paša, ki je izvedel nove vo-
litve, vendar pa ni dobil večine. Novi parla-
ment, ki je izvolil Zaglula za predsednika
je bil takoj zopet razpuščen. Zivar paša je
hotel sporazumno s kraljem Fuadom odro-
irati reakcionaren volilni zakon in nove vo-
litve sploh zavreči. Razpokošenje v deželi
pa je postalo tako opasno, da je svetovala
Anglija, da naj se odneha. Nove volitve me-
seca maja 1926 so prinesle Zaglulu veliko
večino, vendar pa se je Zaglul zopet udal
ugovorom Anglije ter je prepustil sestavo
vlade Adly paši, dočim je postal on sam
predsednik zbornice. Od tedaj je bila poli-
tična situacija taka, da je bil zaupnik kralja
in Angležev Adly navezan na dobro voljo
Zaglula, s katerim so se pa v kritičnih če-
sih Angleži pogosto ne oziraje se na vladno
posvetovali.

Znamke!

Za 100—1000 dobrih znamk vaše države za-
menjam znamke drugih pokrajin ali pa vojni
denar. — Friedr. Peter, Ekspost, Würzburg
(Bavarska).

Ija Erenburg:

18

Ljubav Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Zaharkévič se pa to pot ni nasmehnil, oči
se mu niso zasvetile, kakor okna trgovinice.

— Tovariš Jeanne, jaz vam moram pove-
dati nekaj drugega. Ne o sebi. Jaz sploh ne
znam govoriti. To, kar mislim, bi pa moral
povedati lepo. Vi torej odhajate. Kdo ve,
mogoče za vedno...

— Se težko razstanete z menoj?

— Kaj to! To ni važno za nikogar. Skrat-
ka, od vas se želi posloviti — on.

Severovzhodnik lahko utihne, pa že spet
povzroča, da trga polkna in šepilje srce. Lah-
ko je mraz na grčih za Karantinom, pa se
spet pokaže sonce, Jeanne lahko odide k
stricu v Pariz, ljubav pa, njena ljubav bo
ostala in kadarkoli, po dnevi ali ponoči, s
smehljanjem ali pa s kolonom, naj potrka
on, bo Jeanne-i zamrlo dihanje in mu bo
odprla. Nič več ni ne parnika, ne blazinice,
ne Zaharkéviča, ampak edino Andrej. Jean-
ne ga bo videla. Kako to boli!

Jeanne odhaja v Pariz. Jeanne mora ži-
veti. Usmilite se je! Ona je toliko pretrpela
v temni vili »Ibragija«. Ampak ljubav in
Zaharkévič, ki bi sam zaplakal, ko vidi mu-
ke Jeanne-e, ljubav ne pozna usmiljenja.

Takrat v kabinetu, ni on rekel niti besede.
V tem je bila milost usode. Jeanne z njim ne

more govoriti. Govoriti — to je spletati, zdaj
se pa mora sekati, kakor s kolonom. Poju-
trišnjem bo namreč usoda vse razsekala, sne-
la bo mostiček s parnika, razsekala bo srce
Jeanne, in ji bo pustila ravno toliko, koli-
ko je potrebno za pot v Pariz, da bi živela
pri stricu, po noči včasih zaplakala, v bla-
zino, in tiho umrla.

Odšla bo in ga ne bo videla. Saj celo ob-
sojencem to dovoljujejo... Oddaleč ga vide-
ti, odnesti, držati v srcu ko zapiska parnik
in najti ga v blazini, v stricevi hiši! Ne, ne
more tako oditi! Ona ga mora videti!

— Dobro. Pa mu recite naj molči.

Zaharkévič sam ve, da je najboljša, če se
molči. Zaharkévič mu bo rekel.

Sestanek ni bil naznačen v »Ibragiji« in ne
pri Andreju, ampak za mestom, uro daleč od
Karantina. »Karantin« — v tem imenu se je
jasno slišala sleparija, želja prevarati usod-
do. Ampak Jeanne je molčala. Jeanne sploh
ni več premišljevala. Za njo se je strašno
srečanje že pričelo.

Zaharkévič je rekel: »Kar mirno spite,
in bilo je prvič, da mu Jeanne ni odgovo-
rila, ne pokimala z glavo, niti se nasmeh-
nila. Tedaj je on pristavil.

Jutri jutraj se odpeljem v Moskvo. Torej
srečno, tovariš Jeanne.

In Jeanne je kratko odgovorila, kakor
stroj:

— Srečno.

Ona ga prosto ni opazila. Ona zdaj ni ve-
dela, da je na svetu človek, ki mu je ime
Zaharkévič.

In mali dolgovrh človeček, ki je ležal v
sprejemnici na divanu, se ni rotal na Jean-
no. Popolnoma razumljivo — Zaharkévič je
dober strankin delavec, ampak komu je ne-
ki potrebno njegovo srce? Tovariš Jeanne se
odpelle in se ne bo nikdar nanj spomnila.
Ni drugače! Takšno je pač življenje. Sree
Zaharkéviča, nikomur ne potrebno srce, se
pa ni hotelo pomiriti s temi razlogi, ampak
je otožno ščemelo. In edino ono je vedelo,
da Zaharkévič ni pestunja in da ni on na
nikogar, ne na tajnika rev-koma, ne na ženo,
ne na ljubljeno Bello, gledal tako nežno, ko
na to tujko Francozinjo.

Vse to je potrebno za to, da bi ptice zapele.

Kakšen dež je bil! Lil je brez prestanka
že tretji dan, šumno in prepirljivo. Vsa pota
je razbrozdalo. Pes, ki je od ponižanosti
skoraj že popolnoma bil ob rep, je v strahu
tekla čez ulico: dež ni nič slabše opletal po
košenih rebrih, ko bič. Pod kapmi so se
prihulile ptice v žalostnih kepah. Stari tetki,
ki se je spustila v plavanje po ulicah, da pri-
nese četrt mleka, ni pomagal niti njen toliko
hvaljeni dežnik. Dež jo je ukanil, pripognil
se je in jo spretno zajel z desne, z leve, in
šibal skozi ogrtač, skozi pleteno jopo pod
njim, njene ščemeče od starosti in vlage
kosti. Strašen dež je bil! Edino zemlja se

ni bala vlage: čim več je deža, tem boljše
zanjo.

Da to je bil dež, tak dež, o katerem pra-
vijo, da lije »kakor iz škafca«, dež, kakor pa-
da pred pravo, koledarsko pomladjo, razgan-
jajoč mladike brinja in koreninice mlečka.
In kakor se vidi, je treba mnogo, jako mno-
go dežja, da bi prišla pomlad, da bi tetka,
ki nabira kislico, ogrela svoje borne kosti,
da bi ptičke našopirile perje in lahko veselo
zapele!

Sredi med napol podrtimi hišicami grške
vasice Orlut je ob dogovorjenem času Andrej
čakal na Jeanne-o. Čakal je dolgo in je bil
tako premočen, da ni bil nič več podoben
človeku, ki lahko odide, da prisede kje k
ognju in presuši obutev. Okrog njega ni bilo
ljudi. Še prejšnjo zimo je prišel v vasico stra-
hujoči odred. Osetinci so požgali hiše, raz-
ložili po dvoriščih ženske, moške pa odgnali
v bližnji gozdiček. Moški se od tam niso več
vrnili, ženske pa so odšle v mesto, ko so vse
svoje objokale. Ostala je samo edina starka.
Tisti dan ni šel neki Osetinac, gotovo zaradi
prepijanih oči, niti mimo nje. Nesrečnica je
ponorela. Če je srečala človeka, je ona naj-
prvo jadikujoče nekaj kričala, nato pa legla
vznak na zemljo in razmaknila noge. Sulta-
novski kmetje, ki so se vozili mimo Orbita,
so se smrtno bali te starke in če so le že
oddaleč zagledali šepajočo senco so udarili
po svojih konjih.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

>> GROM <<

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«.

Telefon 2434.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavilja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje
in pod kulantnimi pogoji.Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne
pošiljke.

TISKARNA »MERKUR«

GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 25.

TELEFON ŠTEV. 2832.

TELEFON ŠTEV. 2832.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana
nudinajfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon števil. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pijarni: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Prodaja se

mlad pes, prava rasa Do-
berman, čistokrven, z ro-
dovnikom. Poizve se na
Rimski cesti št. 5 pri hiš-
niku.

Premog - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 84.

KUPIMO

sledeče knjige — tudi
rabljene: »Trije muške-
tirji«, »Dvajset let pozne-
je«, »Deset let pozneje«.
Jugoslavanska knjigarna,
Ljubljana.

Širite »Narodni Dnevnik«!